

HUJAYRADAGI TARTIB TASODIFMI YOKI ILOHIY MO'JIZA?**Shomurodova Rushana****Turon universteti Tibbiyot fakulteti Davolashi****shi yo'nalishi 1- kurs talabasi****<https://doi.org/10.5281/zenodo.22719102>**

"Inson tanasi — milliardlab hujayralarning o'zaro uyg'unlikda harakat qiladigan mukammal bio-tizimidir. Zamonaviy fan taraqqiy etgani sayin, inson organizmidagi tasodifga o'rin qolmaydigan darajadagi aniqlik bizni bir haqiqatga yetaklamoqda, bu mukammallik ortida Cheksiz Bilim va Qudrat sohibi turibdi. Tibbiyot ilmi — Tangri tomonidan insoniyatga o'zining mo'jizalarini ko'rsatish va dardlarga darmon berish uchun in'om etilgan eng oliy vositadir." Qanday qilib bitta hujayradan ko'ruvchi ko'z, eshituvchi quloq va fikrlovchi miya paydo bo'ladi? Bu shunchaki tasodifmi yoki ilohiy mo'jiza?

Ilohiy mo'jizaning eng yorqin dalili — insonning ona qornida shakllanishidir. Qur'oni Karimning "Mo'minun" surasidagi (12-14 oyatlar) insonning yaratilish bosqichlari — nutfa (tomchi), alaqa (zuluksimon laxta qon), muzg'a (chaynalgan go'sht parchasi) va suyaklarning go'sht bilan qoplanishi haqidagi ma'lumotlar zamonaviy embriologiya bilan to'la mos keladi. Inson Tanasidagi muhrlar - Tibbiyot nuqtayi nazaridan qaraganda, tanamizdagi har bir a'zo Allohning borligiga ishorat qiluvchi mo'jizadir. Har bir hujayramizda insonning butun hayoti, ko'rinishi va irsiyati kodlangan. Bu — koinotdagi eng murakkab axborot tizimi bo'lib, o'z-o'zidan paydo bo'lishi ehtimoldan yiroq. Qur'onda "Biz uning barmoq uchlarigacha tiklashga qodirmiz" (Qiyomat surasi, 4-oyat) deb aytilishi, har bir insonning takrorlanmas ekanligiga ilohiy ishoradir. Shunday ekan olamlarning Robbisiga hamdlar bo'lsin. Allohning farzi bo'lgan ibodat va ro'zada har bir inson salomatligi uchun ulkan hikmatlar yashiringan. Namoz - jismoniy harakatlar va bo'g'inlar elastikligini saqlash, qon aylanishini yaxshilash ayniqsa sajda vaqtida miyaga qon borishini ta'minlaydi. Ro'za- organizmning toksinlardan tozalanishi (autofagiya jarayoni) va ovqat hazm qilish tizimining dam olishini ta'minlaydi. Tahorat esa Gidroterapiya va tananing periferik asab nuqtalarini uyg'otish vazifasini bajaradi

Inson arxitekturasi - mukammal muhandislik orqasidagi Ilohiy qudrat! Inson organizmi shunday aniqlik bilan loyihalashtirilganki, undagi har bir a'zo o'z vazifasini o'ta qat'iy tartibda bajaradi. Bu tasodifiy evolyutsiya emas, balki Cheksiz Qudratning muhandislik namunasidir.

Masalan yurak — To'xtovsiz ishlovchi motor. Inson yuragi bir kunda o'rtacha 100 000 marta uradi va qariyb 7-8 ming litr qonni butun tana bo'ylab haydaydi. Yurak biz uxlayotganimizda, hushimizda bo'lmaganimizda ham bizdan ruxsat so'ramay ishlaydi. Uning o'z-o'zidan elektr impulslari hosil qilish qobiliyati (avtomatizm) fanda o'rganilsa-da, bu "hayot uchquni"ning manbayi hamon sirigicha qolmoqda. Agar insonning barcha qon tomirlari bir chiziqqa ulansa, ularning uzunligi 100 000 kilometrdan oshadi. Bunday ulkan masofaga qonni tinimsiz yetkazib berish uchun yurak naqadar mukammal loyihalashtirilgan bo'lishi kerak!

DNK — Ilohiy axborot ombori! Har bir hujayramiz markazida joylashgan DNK molekulasida insonning "chizmasi"dir. Unda bizning ko'z rangimizdan tortib, xarakterimiz va kasalliklarga moyilligimizgacha yozilgan. Bir dona hujayradagi DNKda saqlanadigan ma'lumot miqdori 1 million sahifali kitobga teng. Bu kitobni kim yozgan? Bu qadar mitti makonda shuncha ulkan

hajmdagi "dastur"ning joylanishi Yaratuvchining "Al-Alim" (Hamma narsani biluvchi) sifatiga dalolat qiladi. Masalan, tibbiyot fanida regeneratsiya (qayta tiklanish) jarayonini olaylik. Jarohatlangan joyingizga organizm aynan qanday hujayra kerakligini (teri bo'lsa teri, suyak bo'lsa suyak) qayerdan biladi? Bu — DNKga muhrlangan Ilohiy buyruqning ijrosidir. **Ko'z — Dunyoni ko'rish ne'mati.** Inson ko'zi 126 milliondan ortiq retseptorlarga ega bo'lib, u dunyodagi eng qimmatbaho fotoapparatdan ham ming chandon kuchliroq va sezgirroqdir. Ko'zning namlanishi, kipriklarning changdan himoya qilishi va qorachiqning yorug'likka qarab o'z-o'zidan kengayib-torayishi — bularning barchasi inson o'zini asrashi uchun berilgan ilohiy "avtopilot" tizimidir. Agar inson tanasidagi birgina tizim (masalan, qon ivish tizimi) atigi bir soniyaga o'z vazifasini unutib qo'ysa, butun tibbiyot fanining kuchi uni saqlab qolishga ojizlik qilgan bo'lardi. Bu tizimning benuqson ishlashi — Alloh qudratining yerdagi eng yorqin imzosidir.

Tibbiyotda endigina kashf qilinayotgan haqiqatlar bundan 14 asr muqaddam bayon etilgan edi... Jumladan, **Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v.)** tomonidan tavsiya etilgan ko'rsatmalar bugungi kunda **"Tibbun - Nabaviy"** (Payg'ambar tibbiyoti) nomi bilan alohida yo'nalish sifatida o'rganilmoqda. **Asal — Shifo manbayi. Qur'oni Karimning "Nahl"** (Asalari) surasida asal haqida: "...Unda odamlar uchun shifo bordir" **(69-oyat)** deb marhamat qilinadi. Bugungi kunda tibbiyot asalning kuchli antibakterial, antiseptik va jarohatni bitkazuvchi xususiyatlarini tan oladi. U nafaqat oshqozon-ichak tizimi, balki jarohatlarni davolashda (apiterapiya) ham keng qo'llanilmoqda. **Qora dori (Sedana) mo'jizasi**, Hadisi sharifda: "Qora sedanani lozim tutinglar, chunki unda o'limdan boshqa har bir dardga shifo bor" **(Imom Buxoriy rivoyati)** deyilgan. Zamonaviy farmakologiya sedananing tarkibidagi timoxinon moddasi immun tizimini kuchaytirishini, yallig'lanishga qarshi kurashishini va hatto saraton hujayralarining ko'payishini tormozlashini isbotladi. Bu "o'limdan boshqa har bir dard" iborasining ilmiy isbotidir. **Tozalik va gigiyena — Tibbiyot poydevori.** Islomda tahorat va g'uslning farz qilinishi profilaktik tibbiyotning eng buyuk namunasidir. Kuniga besh mahal yuz-qo'l va oyoqlarni yuvish — teridagi mikrob va viruslarni muntazam tozalash, qon aylanishini yaxshilash va asab nuqtalarini qo'zg'atish (gidromassaj) vazifasini bajaradi. Payg'ambarimizning (s.a.v.) ovqatdan oldin va keyin qo'l yuvish haqidagi tavsiyalari bugungi sanitariya-gigiyena qoidalarining asosi hisoblanadi. **Ruhiiy xotirjamlik va salomatlik.** Qur'onda: "Bilib qo'yingki, Allohning zikri bilan qalblar orom olur" **(Ra'd surasi, 28-oyat)** deyiladi. Zamonaviy psixosomatika fani isbotlashicha, kasalliklarning 70-80 foizi stress va ruhiy tushkunlikdan kelib chiqadi. Iymon va zikr natijasida hosil bo'lgan ichki xotirjamlik organizmda kortizol (stress gormoni) miqdorini kamaytiradi va immun tizimini mustahkamlaydi.

"Tibbun - Nabaviy" — bu shunchaki qadimiy tavsiyalar to'plami emas, balki insonni ham jismoniy, ham ruhiy jihatdan sog'lom saqlashga qaratilgan ilohiy qo'llanmadir. Zamonaviy fan bu tavsiyalarning har birini yangidan kashf etar ekan, biz Yaratganning o'z bandalariga bo'lgan cheksiz mehribonligiga yana bir bor amin bo'lamiz. Ruhiiy xotirjamlik va immun tizimi bog'liqligi (Iymonning sog'liqqa ta'siri) Zamonaviy tibbiyot insonni faqat moddiy tana deb emas, balki ruh va jismning ajralmas birligi sifatida ko'radi. Ma'naviy xotirjamlik — bu kuchli immunitetning poydevoridir. Psixonevroimmunologiya haqiqati: Bu fan sohasi insonning his-tuyg'ulari immun tizimiga qanday ta'sir qilishini o'rganadi. Iymonli inson hayotdagi qiyinchiliklarni "sinov" deb qabul qiladi, bu esa undagi stress gormonlari (kortizol) miqdorini

nazoratda ushlaydi. Stress kam bo'lgan joyda esa, kasalliklarga qarshi kurashuvchi T-limfotsitlar (himoyachi hujayralar) faolligi oshadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, namoz, zikr va duo kabi ibodatlar vaqtida miyaning frontal qismi faollashib, insonda xotirjamlik va baxt gormoni —dofamin ajralib chiqadi. Bu esa tabiiy og'riqsizlantiruvchi bo'lib xizmat qiladi va tana a'zolarining ishlashini muvozanatga soladi. Qalbida Allohga tavakkuli bor bemorlarning jarrohlik amaliyotidan so'ng tiklanish jarayoni, tushkunlikka tushgan bemorlarga qaraganda ancha tez va asoratsiz kechishi tibbiyotda ko'p bor kuzatilgan haqiqatdir.

Maqolamning yakuniy xulosasi shuki, tibbiyot — bu Yaratganning insoniyatga bo'lgan cheksiz mehr-shafqati namoyon bo'ladigan sohadir. Tibbiyot xodimi shunchaki bilim egasi emas, u Allohning yer yuzidagi shifo nuri o'tadigan vositachidir. Shifokor dori yozadi, jarroh operatsiya qiladi, lekin hujayralarni birlashtiruvchi, yurakni qayta urdiruvchi va qonga hayot baxsh etuvchi kuch — Allohning irodasidadir. Tasavvur qiling, jarroh mikroskop ostida inson ko'zining o'ta nozik to'r pardasini operatsiya qilmoqda. Uning qo'li necha millimetr aniqlikda harakat qilmasin, o'sha mitti tomirlarning qayta ulanib, insonning ko'ra boshlashi — tabiatning eng buyuk mo'jizasi emasmi? Shifokor bu jarayonda Allohning "Al-Latif" (Lutf qiluvchi) va "Ash-Shofiy" (Shifo beruvchi) sifatlariga guvoh bo'ladi. Tibbiyot tangrining mo'jizasi ekanini anglash, shifokorni yanada mas'uliyatli, bemorni esa yanada shukrli qiladi. Zero, har bir shifo topgan qalb — Yaratganning borligiga va Uning bandalarini tashlab qo'ymasligiga eng go'zal dalildir. Tibbiyot kitoblarida 'kasallikning davolanishi' deb yozilgan har bir satr ortida, aslida, 'Allohning inoyati' yashiringan bo'ladi. Zero, tabib davolaydi, Alloh esa shifo beradi..

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Qur'oni Karim. Ma'nolar tarjimasi (Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf). — Toshkent: Hilol Nashr, 2021.
2. Ibn Sino, Abu Ali. Tib qonunlari (Saylanma). — Toshkent: O'zbekiston, 2013.
3. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf. "Sog'lom bola" (Islomda sog'liqni saqlash tizimi asoslari). – Toshkent: "Hilol-Nashr", 2014.